

läsen sydän on täynnä vuosien tuskaa ja kalvavaa katkeruutta. Meidän täytyy nähdä, miten rakkaimpamme ovat menehtyneet nälkään, kylmyyteen, tauteihin. Useimmat pienokaisistamme ovat kuolleet ennenalkaisesti kuin linnunpojat takatalvella... haudat ovat täyttyneet heidän pienistä kulltuneista ruumiistaan.

Ääni värähti, sitten vaiken iytäk-
kiä, aivankuin tukehtuen. Ja tuossa suunnattomassa joukossa vallitsi syvä, pahaenteinen äänettömyys. Mutta ääni pimeydestä muuttui vihlovan katkeraksi ja läpitunkeväksi:

— Heidän on täytynyt kuulla sen-
tähden, että viimeisetkin pennimme on lukemattomina verolna ryöstetty meiltä! Ja näillä rahoilla, meidän rakkaittemme elämän hinnalla on rakennettu panssarilaivoja, yhä suurempia mörssäreitä, yhä lujempia linnoituksia, kuularuiskuja, lentokoneita, panssariautoja — joiden ainoana tehtävänä on ihmisten murhaaminen, ihmisruumiitten mitä hirveimmällä tavalla silpominen! Ja kaiken tämän lisäksi ovat omaisemme kuoleman uhallalla viety teurasteitavaksi... Ja kaikki on täytynyt kärsiä äänettömi-
nä. Keskiajan inkvisittoritkin antoivat uhriensa huutaa, mutta meidän on täytynyt äänettöminä kestää sanomattomat kärsimyksemme. Pienim-
mästäkin vastalauseesta ovat toverit me teljetty vankiloihin, teloitettu, ja heidän omaisensa, pienokaisensa ovat jääneet nälkäkuoleman uhreiksi. Noin julmalla keinolla on meidät pakotettu vaikenemaan — ja te tunnette tuon suukapulan polttavan tuskan!

Ääni vaiken hetkeksi, ja torilla val-
litsi vieläkin kuolemanhiljaisuus. Mar-
cuksen mieleen lensi kamala mie-
likuva: että noiden kymmenien tu-
hansien miesten suut ovat vieläkin
sidotut kiduttavalla suukapulalla...

— Tänään on tehty kamala rikos —
mutta mitä se onkaan niiden mil-
joonien uhrien rinnalla jotka tuleva
sota aiheuttaisi! — Näkymätön pu-
hua kuvall elävästi, miten tuleva sota
liittoutumisten ja asetekniikan kehi-
tyksen vuoksi tulisi olemaan paljon
suurempi, vielä julmempi ja verisempi
kuin viime maailmansota; selitti siltä
alheutuvan kurjuuden ja hänen ja
huudahti raskaasti syyttäen: — Ja
nyt aikoo hallitus vieläkin pakottaa
meidät tuollaiselle miljoonien teuras-
tuskentälle! Upottaa maan tuohon
pyöristytävään kurjuuden, tuskan ja
kynelien mereen!

Tuosta elävästä, kuumaisesti sykki-
västä pimeydestä kuului matala, ku-
mea murahdus. Se ei ollut äänekäs,
mutta siinä kuvastui sellainen pidi-
tetty rajoissa uhka, että Marcus tuns-
i kylmien väreltten syöksyvän ruumiin-
sa lävitse. Tuntui siltä, kuin olisi ki-
duttettu jättäjänsä leijona kume-
asti murahtaan nousut selsoaan —
ja kita avoimna tuijottaisi verestävin
silmin kiduttajaansa...

Jossakin kauempana alkoi särästä
taas kuularuisku. Ja näkymättömän
puhujan ääni väpisi mielenliikutuk-
sesta ja katkeruudesta:

— Hallitus on käsenyt palkkalais-
tensa murhaamaan meidät, he koetta-
vat hurjalla tavalla päästä tämän to-
rin kumpaankin päähän — ampuakseen
mäsäksi nämä 200. tuhatta ihmistä.
Juuri äsken on kaksituhatta toveriam-
me uhrannut henkensä torjuessaan
niitä, heidän ruumiinsa eivät ole vielä
kylmenneet, ja suuri joukko kituu sil-
vottuina, kuolevina... Ja heidät, mei-
dät kaikki tahdotaan tappaa vain sen-
tähden, että olemme joukkomurhien

vastustajia!
Senjälkeen puhuja selitti minkätäh-
den hallitus niin epätoivoisesti pitää
kiinni sotalaitoksesta, selitti eri puo-
lilta sotien syyt. Hänen sanansa pu-
toillivat tuohon näkymättömään jouk-
koon kuin tulikehäät, hänen äänensä
pulsui, siinä kuvastui epätoivon hurja
päättäväisyys ja voima:

— Toverit, veljet! Me olemme kai-
ken tähänastisen kärsineet — mutta
tähän on liikaa! Me olemme olleet
äänettömiä, mykkiä orjia — mutta
nyt emme voi enää, emme enää kes-
tää! Tämä on kuolemaa pahempi.
Nyt meidän täytyy nousta. Me nou-
semme itsemme, pienokaisistamme, mil-
joonien leskien ja orpojen nimessä,
ja me sanomme, seis! Nyt riittää!

Nuo viimeiset sanat tuntuivat pime-
istä avaruudesta iskeytyvän jouk-
koon, huumaten jokaisen vastusta-
mattomalla voimallaan. Marcus hy-
pähti selsoalleen; molemmat nyrkki
kohotettuina alkoi hän huutaa kaikin
voimin...

Mutta hän ei kuullutkaan ääntään,
sillä samassa silmänräpäyksessä ka-
jahti pimeydestä niin rajui huuto, ettei
Marcus ollut koskaan sellaista kuul-
lut — se paiskautui seinästä seinään
kuin tykkien jynää. Samassa leimah-
ti ilmassa raketti, ja ensikerran Mar-
cus näki — mutta punainen valo muut-
ti tuon pikaisen näyn saferäiseksi,
uskonattomaksi: mustan meren pin-
nalla kelluu lukemattomia kasvoja,
sillä kohoaa uhaten satojatuhansia
nyrkkejä...

Ja huuto yhä jatkui, yhä kiihtyi o-
masta voimastaan kuin pyörremyr-
sky.
Kun se vihdoin vaiken i, kuului kau-
kaista kiväärin rätinää; sielläpäin
näkyi myöskin äskensyntyneen tul-
palon loimu.

— Toverit! Tuo ääni muistuttaa
että meillä on edessämme ankarat
päivät, — puhui sama läpitunkeva ää-
ni kiväärinlaukausten säestämänä.
Hän selosti lyhyesti asemaa, kehoit-
ti pitämään suurlakon mahdollisim-
man täydellisenä, etteivät hallituksen
joukot saa muualta apua, ja lopetti
puheensa seuraavin sanoin:

— Kun me olemme vuosikaudet
kärsineet nälkää heidän tähtensä, kun
miljoonat meistä ovat kuolleet hei-
dän sodissaan, niin miksemme nyt
kärsisi muutamia päiviä omassa so-
dassamme — kuolisilmielmin oman
asiamme puolesta, lastemme ja tule-
vien sukupolvien puolesta! Veljet,
päättäkäämme että meidän täytyy
voittaa — tahli kuolla viimeiseen mie-
heen!

Nyt puhkeava huuto vaikutti Mar-
cuksen vielä järkyttävämmiin: niin
siinä kuvastui epätoivo — kuoleman
epätoivon voima. Tulipalo oli alkanut
valaista tänne asti, ja nyt Marcus
epäselvästi näki, miten tuo äärettömän
joukko alkoi liikehtiä niinkuin yölli-
nen myrskyävä meri — josta vain sil-
loin tällöin erottaa jotakin epämää-
räästä, kuohuvaa... Selittämättömäs-
tä mieloitteesta sulki Marcus silmänsä
hetkeksi, hän luuli olevansa valta-
meren rannalla — ja vuorenkorkeiset
aallot syöksyivät kumeasti pauhaen
kalliota vasten...

Mutta kun huomio vaiken i, oli jos-
sain lähistöllä alkanut taas taistelu!
Palkkajoukot yrittivät kai taaskin tun-
keutua torille uudesta paikasta! Siel-
töpäin alkoi hetken kuluttua kuulua
konetykin jynää. Torilla syntyi vil-
kas liike; muutamat panssariautot
lähtivät porhaltamaan jynää kohden
aseellisten joukkojen saattamina.

Antonius antoi kuljettajalle mer-

kin; he lähtivät taas ilmailuasema-
kohden.

ONNELLINEN PÄÄTÖS.

Samana iltana kello yhdeksän aika-
na oli pääministerin palatsissa salai-
nen neuvottelukokous kapinan joh-
dosta.

Sillä olivat koolla ministrit, yleis-
esikunnan suunnitteleva jaosto, ar-
meijan ylipäällikkö, ilmailuasaston y-
lipäällikkö ja laivaston ylläpitäjä.
Koko ylläpitäjän toimeenpaneva
hallitusvalta oli saapuvilla.

Kokouksessa oli ensin vallinnut jou-
kunverran hermostunut mieliala, mut-
ta se alkoi nyt rauhoittua; yleisesi-
kunnan päällikkö teki parhaillaan sel-
vää asemasta ja esiintyi kylmästi, tyy-
neesti ja varmasti; vieläpä hän heitti
muutamia pistosanojakin liiallisesta
häätämisestä — sillä sisäisesti hän
oli sangen rauhanon; hän ei luullut
teloitusten herättävän sellaista mieli-
kuohua. Hän lopetti puheensa seu-
raavasti:

— Täällä on puolittain syytetty mi-
nua siitä, että olen eilen ratkaisevas-
ti vaikuttanut kapinallisten pataljo-
nan rankaisuna koskevaan päätökseen.
Se on totta! — minä tein sen! Mutta
minä sanoin jo eilen, että se on ainoa
keino! — En minä muuten ymmärrä,
miksi täällä ilmenee, sanoisinko her-
mostuneisuutta! Sillä meidän ase-
mamme ei suinkaan horju. Suurin o-
sa kaupunkia on vallassamme; katu-
valaistus toimii; ravintolat, vieläpä
huilipalkatkin ovat avoimna! Tosin
arsenaali ja suurin ampumatarveva-
rasto on melkein mellakoltsijain hal-
lussa, mutta se ei merkitse mitään!
Sen keinon avulla, jonka herra pää-
ministeri esitti, lakkaa kapina huo-
misaamuna. Ellei lakkaisi, niin lin-
noitukset ja ilmailuasasto todellisu-
udessa vallitsevat kaupunkia — pari
ilmailijaa karkoittaa nuo uudet "val-
loittajat" kymmenen minuutin kulu-
essa! Me voimme siis rauhallisina o-
dottaa huomispäivää.

Kun linnoitusten ylipäällikkö oli il-
moittanut luottavansa linnoitusvä-
keen, koska se ei tänään ollut yhtynyt
kapinaan, kääntyi pääministeri ilmai-
luuasaston ylipäällikön puoleen:

— Kun ilmailuasastomme on u-
uden suunnitelmamme todellinen pe-
rustus ja pohja, pyydän vielä kysyä:
luottaako herra kenraali täydellisesti
kaikkiin ilmailijoihin.

Nyt kuului eri puolilta hermostu-
neita, epävarmoja ääniä:

— Niin voitteko vakuuttaa...?
— Minkälaisia ovat harjoituspääl-
liköt ja muut vaikuttavat henkilöt...?
— Heistä pitäisi saada varmuus...

Ilmailupäällikkö näytti harmistu-
van ja huomautti myrkyllisesti, että
hänkin on joskus ollut huomaavinaan,
mikä voima ilmailijoissa on ja perusti
näitä varten erikosen tiedusteluosas-
ton, joka on pitänyt ilmailijoita jo
toistakymmentä vuotta silmällä. Os-
aston ilmoituksen mukaan ei nykyi-
nen harjoituspäällikkö ensimmäikään
ole harrastanut muuta kuin keksintö-
jäänsä — niistähän luulis jokaisen i-
sänmaan ystävänsä iloitsevan. Vara-
päällikön keksinnöt ovat myöskin
suuriarvoiset ja häntä ei kai voitane
epäillä! Hän on ensimmäinen miljo-
nanomistaja, hän on kasvattanut ja
opettanut parhaat ilmailijat! — ja hä-
nellä on suuri vaikutusvalta niihin...
Esimerkiksi uusissa koneissa on vain
sellaisia, joista hän on luvannut vas-
tata... Nämä ilmoitukset tekivät
rauhollisena vaikutuksen ja kaikki
kannattivat pääministerin ehdotusta.

Sotaministeri yksin vastusti sillä pe-

rusteella, että valmistukset jäivät lii-
an vaillinaisiksi; sen ohessa piti hän
ehdotusta epälaillisena, koska sota vi-
rallisesti oli päätetty julistaa vasta
seuraavana yönä.

Pääministerin siteäksi ajellut huu-
let vetäytyivät tuskin huomattavaan,
kylmään hymyyn, kun hän puhui:

— Hyvät herrat! Meidän täytyy
ottaa huomioon se poikkeuksellinen
olotila, jossa olemme. Jos esimer-
kiksi tulisi tietoon sodan julistamis-
aika, käyttävät kapinalliset sitä kii-
hoitusaseena. Mutta kun huomenaa-
muna levittää tieto, että sota on jo syt-
tynyt, ja vihollisen ilmailijat voivat
milloin tahansa tulla pommittamaan
kaupunkia — niin kansa repli kapp-
leiksi sotilaat, jotka eivät sellaisena
aikana puolusta kotikaupunkiaan.
Kun luvataan anteeksianto kaikille
kapinallisille, jotka heti astuvat rivei-
hin isänmaata puolustamaan — niin
tahtoisin nähdä, mitä salafittolaiset
saavat aikaan! Sodanjulistus siis
ensiksikin pelastaa meidät sangen
vaikeasta asemasta; toiseksi ehtivät
meidän ilmailijamme hyökätä ensi-
mäiseksi! Miten ja mihin aikaan
herra kenraali on suunnitellut hyök-
käksen tapahtuvaksi?

Ilmailuasaston päällikkö rykäsi ja
sanoi hitaasti:—Herra yleisesikunnan
päällikön kanssa suunnitelimme, että
retkeen ottavat osaa vain uudet koneet.
Koska hämälän aika on meille
paras, niin täältä lähdetään vasta kel-
lo neljällä. Olen jo käsenyt ilmaili-
jain pysyä paikoillaan. Ja retkestä
on paras ilmoittaa vasta 2 tuntia en-
nen lähtöä...

Kuului yleinen hyväksymisen sori-
na: sotaministerinkin katsoi parhaaksi
luopta vastustuksesta. Lyhyen kes-
kustelun jälkeen päätettiin julistaa
sota kello 12 — siis 3 tunnin kulut-
tua!

Senjälkeen päätettiin vielä joista-
kin yksityiskohtaisista valmisteluista,
menettelytavolista kapinallisiin näh-
den y. m. pienemmistä asioista.

(Jatk.)

Valmistun kampauksista (lähteneistä
hiuksista)

KAUNIITA PALMIKOITA

Myösikin teen naisten ja miesten kel-
lonperä hiuksista.

Hiukset voi lähettää postissa; pa-
lautan työn jälki vaatimuksella.

Näyttämöperaukkuja myös puhdis-
tan, kiherrän ja korjaan. (113)

HELMI NELSON,

1107 No. 12th St., Superior, Wisconsin

— Kenelle ei vielä tule
Toveritar, kiiruhtakoon tilaa-
maan sen heti!

HANNAN S. S. O ompeluseuran koko-
ukset pidetään jokaisen viikon torstai-
n kello 2 j.p.p. Huom! Kahvia saatava-
na joka kokouksen loputtua.

ABERDEENIN S. S. CLUBIN ompeluse-
ura kokoontuu joka torstai kello 2
l.p. 713 E. First St.—Tervetuloa.

HOQUIAMIN S. S. O. ompeluseuran
kokoukset pidetään osaston talolla,
Ahjossa, joka torstai, kello 2 j.p.p.
Osote: 315—10th St., Hoquiam, Wash.

PORTLANDIN S. S. O:n ompeluseu-
ran kokoukset pidetään joka kuun
ensimmäinen ja kolmas torstai osaston
talolla klo 8 illalla. Osote: 719 Monta-
na Avenue.

WAUKEGANIN, Ill., S. S. O. viralliset
kokoukset pidetään joka kuukauden
ensimmäisenä ja kolmantena torstaina,
alkaen kello 8 illalla.—Naisosaston ko-
koukset pidetään joka toinen keski-
viikko kello 7:30 illalla.